

A POSTUMIAI CSEPPKŐBARLANG

Irta KESSLER HUBERT

Olaszország, sőt az egész világ legcsodálatosabb természeti szépségeihez tartozik a világhírű *postumiai cseppkőbarlang*. Ez a sok kilométer hosszú földalatti csodavilág még abban az időben, amikor az osztrákok kezelésében állott, hihetetlen látogatottságra tett szert. Az évi látogatók száma tízezrekre ment. Amikor azonban *Adelsberget* Olaszországhoz csatolták és az olasz kormány a barlangot a megfelelő idegenforgalmi berendezésekkel ellátta, majd a szükséges propagandáról is gondoskodott, évi kétszázezerre szökkent fel a látogatók száma!

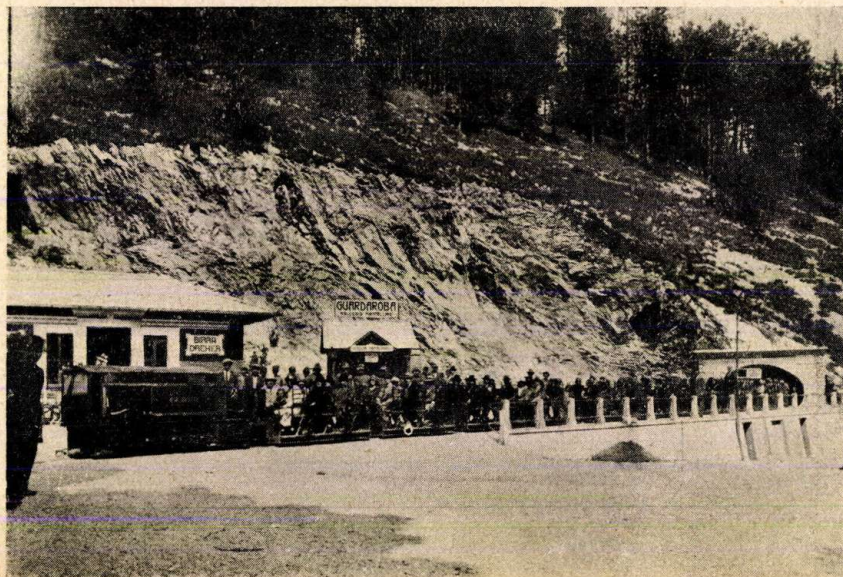
Igaz, hogy *Postumiában* gondoskodnak is a látogatók kényelméről: barlangvasút szállítja a közönséget a fényesen kivilágított cseppkőbirodalomban, a barlangbejárat előtt pedig ezer vendéget is befogadó hatalmas vendéglő áll a közönség szolgálatára. De az eredeti érintetlenséget kereső természetbúvár is megtalálja itt azt, amit keres. A barlang nagy részét még abban az eredeti állapotban hagyták meg, amilyenben a felfedezés korában volt. Földalatti folyókkal küzködve vagy nehéz alvilági hegymászások árán ismerheti meg a kalandvágyó turista a természet legrejtettebb zugait. Az örök sötétség rejtélyes állatvilágát tanulmányozni akaró tudósnak a legmodernebbül berendezett földalatti biológiai állomás áll tökéletes felszerelésével rendelkezésre. Zavartalanul figyelheti meg eredeti környezetében a legnagyobbbrészt teljesen

vak barlangi faunát, melynek tanulmányozása hálás feladat a biológus számára.

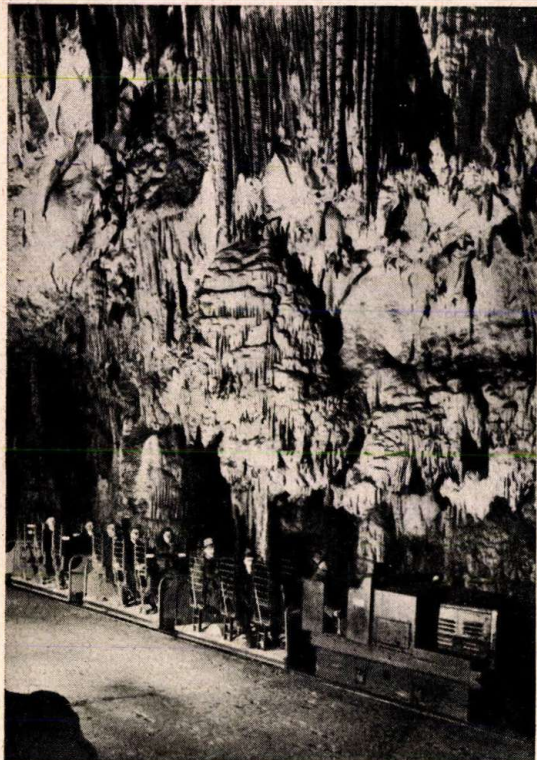
A postumiai hatalmas barlangrendszer a postumiai völgykatlan csapadékvizének egyetlen levezetője. Az óriási völgykatlanban összegyűlő rengeteg esővíz és hólé mint jókora patak (*Piuca*) befolyik a tátongó barlangnyíláson és a föld alatt folytatja rejtélyes, nagyrészen még ma is ismeretlen útját. Útközben még számos földalatti mellékágból szaporítja vizét, mely a barlangban fülsiketítő dübörgéssel, tajtékozva végigrohan. *Planina* közelében azután már hatalmas folyóvá dagadva bukkan óriási sziklakapu alól a napvilágra, ahol útját mint *Uncia* folytatja. Ez a titokzatos folyó később ismét eltűnik a föld mélyében.

Régebben a víz az akkori magasabb karsztvízszinttel kapcsolatban egy magasabb szintben folyt és abban vájta ki a mészkőből a tulajdonképpen hatalmas barlangot. Később a karsztvízszint süllyedésével a földalatti patak is lejjebb szállt mostani nívójára és itt folytatja kőzetoldó és romboló munkáját. A felső barlang nagy része így szárazra került és akkor megindult a cseppkőképződés évszázazredes folyamata.

A ma ismert barlangrendszer tulajdonképpen három eddig különállónak tartott barlangból áll: a régi adelsbergi barlangból, a *Fekete-barlangból* (Grotta nera) és a *Piucabarlangból*. Előbbi kettőt a könnyebb meg-

A barlang vasútjának végállomása

A barlangvasút

tekintés kedvéért 500 méter hosszú mester-séges alagúttal kötötték össze, utóbbi kettőt pedig rövidebb áttöréssel egyesítették. A barlangrendszerhez szokták még a hét km. hosszú *Planina*-barlangot is számítani, melyet azonban előbbi barlangoktól egy ma még ismeretlen, kb. két km hosszú barlangszakasz választ el. A ma járható összefüggéssel bíró barlang hossza kb. 17 kilométer; ha az olasz kutatóknak sikerül a *Planina*-barlanggal való összefüggést felfedezniök, akkor az egész barlangrendszer hossza kb. 26 km lesz.

A mai hatalmas barlangrendszer egy kis részét már a középkorban is ismerték. A barlang elülső részében talált számos évszám és név között a legrégebb 1213-ból való. *Postumia* község előljárósága annak idején a községen átutazó előkelőségek részére a barlangot gyertyákkal és fáklyákkal ki szokta világítani. 1818-ban bejelentették *Ferdinánd* főherceg látogatását, amely alkalomra az előljáróság a barlangot különösen szépen és díszesen akarta kivilágítani. Főleg a hatalmas *Dóm-terem* kivilágítása okozott sok fejtörést, mert a sima sziklafalak megmászása nagy nehézségekkel járt, a gyertyatartókat pedig minél magasabbra szerették volna elhelyezni. Az egyik munkásnak sikerült nagy-nehezen a termet határoló egyik sziklafalra

felmászni, de társai nagy ijedtségére egyszerre csak eltűnt az egyik magasban tátongó nyílásban. Több mint egy óra hosszat vártak rá és már végleg elveszettnek hitték, amikor a munkás végre ismét megjelent a nyílásban és örömtől ujjongva kiáltotta: «Egy új világban jártam, valóságos paradicsomot fedeztem fel!»

Lemászott, majd elmesélte, hogy a nyíláson keresztülmászva, egészen új, eddig ismeretlen barlangrészeket talált, melyekben csodálatosan szép cseppkőképződmények vannak. Az újonnan felfedezett barlangot azonban nem járta végig; visszafelé is csak úgy tudta az utat megtalálni, hogy bemenet helyenként letört cseppköveket fektetett le, melyek hegyükkel visszafelé mutattak.

Még ebben az évben lezárták a barlangot; lépcsőket, utakat és hidakat építettek a barlangban és a látogatóktól belépődíjat szedtek, melyet a barlang fenntartására és állandó barlangvezetők fizetésére fordítottak.

Évről-évre többen látogatták ezt a csodálatos természeti ritkaságot, melynek híre lassanként az egész világot bejárta. Még indiai és japán hercegek is látogatták a barlangot, amely hamarosan annyira népszerű lett, hogy 1850-ben komolyan felvetették a tervet, vezessék a bécs-trieszti vasútvonalat a barlangon keresztül. Ha ezt a fantasztikus tervet nem is valósították meg, mégis építettek keskenyvágányú, másfél kilométer hosszú sínpályát, amelyen a kényelmesebb látogatók a vezetők által tolt kocsikban ülve szemlélhették meg a barlangot.

1883-ban *Ferenc József* is megtekintette a barlangot és valószínűleg ennek köszönhető, hogy az osztrák kormány a következő évben megszavazta a barlang részbeni villanyvilágításához szükséges költséget. Az áramot gőzgép segítségével fejlesztették és 1884 május 24-én helyezték első ízben üzembe a világítási berendezést. Június 2-án pedig a barlangban nagyszabású ünnepséget rendeztek, amelyen több mint 6000 látogató vett részt. Néhány évvel később még postahivatalt is rendeztek be a barlangban (*K. u. k. Grottenpostamt*), ahol az ott megírt levelezőlapokat külön bélyegzővel látták el.

A barlang forgalma évről-évre fejlődött és végül már évente több mint negyvenezer látogató kereste fel.

A világháború után *Adelsberg* az olaszok kezére került, akik a közben várossá fejlődött községet *Postumiának* nevezték. *Mussolini* kormánya törvényhozás útján állami

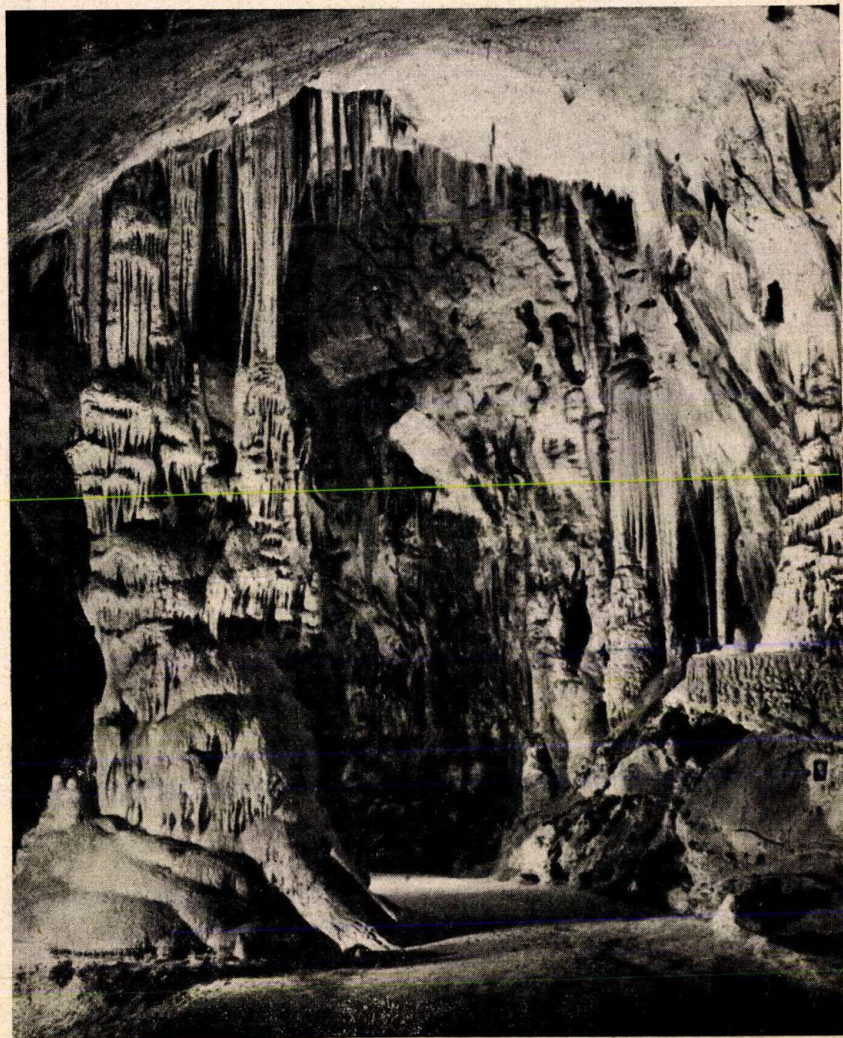
• tulajdonnak nyilvánította az eddig meglehetősen rendezetlen tulajdonjogú barlangot és felismerve annak mérhetetlen idegenforgalmi és nemzetgazdasági jelentőségét, nagy költséggel hozzáfogott a barlang idegenforgalmi kiépítéséhez.

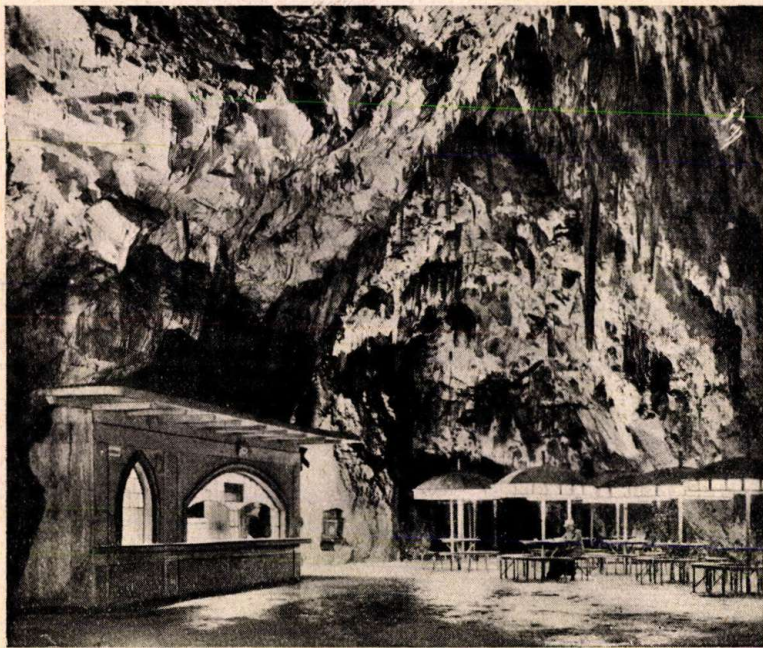
• Hihetetlen technikai felkészültséggel beszerelték az egész ismert barlangrendszerben a legtökéletesebb villanyvilágítást. A kábeleket mindenütt rejtve vezették és a közönség szeme előtt ugyancsak rejtve helyezték el a fényforrásokat. Összesen 522 reflektor világítja a barlangot 164 kilowatt terhelés mellett. Az áramot távvezetéken kapják és magasfeszültséggel vezetik be a barlangba, ahol azt több transzformátor leredukálja. A barlang legszebb folyosóin keresztül öt kilométer hosszú vasútvonalat építettek, amelyen a közönséget motorosvonat szállítja. Egy szerelvény 150 embert vihet. Számos új barlangrészt tártak fel és tettek nagyszabású robbantások árán hozzáférhetővé. Így össze-

kötötték az eddig különálló *Grotta Nerat* a régi barlanggal 500 méter hosszú, tömör sziklába robbantott alagút segítségével. Ebből a barlangból rövidebb alagút vezet a *Grotta Piucaba*. Ennek mélyén látjuk a habzó, dübörgő *Piuca*-patakot szikláról-sziklára rohanni. Az utat pedig magasan a barlang falába robbantották, ahonnan a közönség még a legnagyobb árvíz idején is veszély nélkül gyönyörködhetik az alvilági folyó pompás színjátékában.

A barlangból a 84 méter mély *Abisso Piuca* nevű dolinán keresztül juthatunk felszínre, a földalatti patak pedig még néhány száz méterrel tovább folyik, majd széles tavatalkotva végleg elzárja a továbbhaladás útját.

A patak itt eltűnik a látogató szeme elől és kb. kétkilométeres, ma még ismeretlen földalatti út után másik barlangban, a *Planina*-barlangban jelenik ismét meg. Ebben a barlangban már valóságos folyóvá dagadva

A barlangi postahivatal

folyik végig és bukkan *Planinanál* mint *Uncia* a napvilágra.

A barlang vezetőségének minden igyekezete odairányul, hogy az összefüggést a két barlang között megtalálják, mely esetben a két barlangon keresztül való közlekedést esetleg motorcsónakon lehetne megoldani. A földalattó, a *Lago siffone* fölött most többszáz méter hosszú mesterséges tártó robbantának abban a reményben, hogy a barlang folytatásába beetalálnak. Mint érdekességet megemlítem itt, hogy a két barlang között levő még ismeretlen szakaszt a felszínen varázsvessző segítségével pontosan megjelölték; a későbbi felfedezések tehát még erre a még sokat vitatott problémára is fényt fognak deríteni!

A barlang egyik oldalágában barlangbiológiai állomást rendeztek be, ahol a biológiai szempontból rendkívül érdekes barlangi fauna eredeti környezetében, de tudományos laboratórium felszerelésével tanulmányozható. Nehogy az esetleges kísérleteket és megfigyeléseket a fehér villanyfény befolyásolhassa, itt csak vörös villanykörtékkel világítanak.

Ennek a földalatti laboratóriumnak egyik legérdekesebb lakója a *barlangi gőte* (*anguineus proteus*), amelynek a postumiai-barlang egyik legismertebb lelőhelye. Ez a teljesen vak, szinte áttetsző állat a *Karszt* barlangjainak jellegzetes lakója. A barlang igazgatósága a múlt évben öt ilyen ritka állatot adomá-

nyozott az aggteleki barlang részére, ahol azok hamarosan meghonosodtak.

De nemcsak a barlang belsejét építették ki, hanem a főbejárat környékét is rendezték. Hatalmas platót robbantottak a bejárat előtt levő sziklából, amelyre a 45 méter hosszú gyönyörű üzemi épületet és barlangpályaudvart építették. Itt vannak a jegykiadóhelyiségek, bazárok és itt van az óriási barlangvendéglő, ahol egyszerre ezer embert is elhelyezhetnek. A széles lépcsőket, a falakat és a nagy kandallót csiszolt cseppkőlapokkal borították.

Az épület emeleti részében vannak az irodák,

ahonnan az egész üzem lelke és igazgatója, *Andreas Perco* a barlang mintaszerű propagandáját, további kutatását és beruházását irányítja. *Perco* maga régi kutatója és rajongója a barlangnak, amelyet már 1906 óta hihetetlen energiával és szakértelemmel kezel.

A mintaszerű berendezéseknek és az állandó propagandának azután meg is van az eredménye: *évi 200,000 látogatója van mostanában a barlangnak.*

Egyike a barlangvezetőség legnagyobb alkotásainak a postumiai *barlangtani intézet* (*Istituto Italiano di Speleologia*), ahol az egész világ barlangtani irodalmát megtalálhatjuk. Itt van továbbá a barlangi múzeum, amely a barlangok geológiai, ásványtani, biológiai, ősrégészeti, morfológiai, paleontológiai érdekességeit bemutatja. Szemléltetően láthatjuk itten, hogyan kutatják, tárják fel a barlangokat, milyen felszereléssel csökkentik a kutatás veszélyeit a legminimálisabbra. Számos olasz barlang modelljét láthatjuk itten, térképeket és az összes olasz barlangok kataszteri lapjait. Ezt a barlangkatasztert most az egész világ barlangjaira ki akarják terjeszteni.

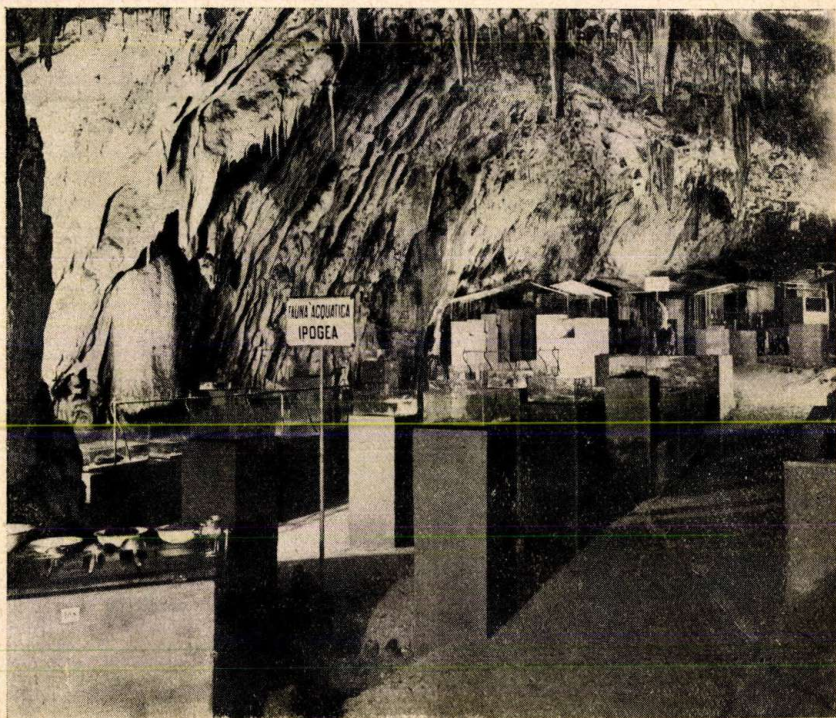
De telik az olasz karsztvidék más barlangjainak kutatására is. A *Club Alpino Italiano*nak minden nagyobb városban vannak barlangkutató szakosztályai, tagjai gyakorlott barlangkutatók. Felszerelésüket, a sokszor többszáz méter hosszú kötélletrákat,

gumicsónakokat, karbidlámpákat, műszereket a postumiai barlang bocsátja rendelkezésükre, sőt külön erre a célra szerkesztett autóval, a *Kraszinnal* a legnehezebb terepen keresztül elszállítja rendelkezési helyére. Hihetetlen fáradtsággal jár néha egy új barlang felkutatása és bizony néha hetekig táboroznak a szabadban a kutatók, míg egy nagyobb barlangot átkutattak, térképeztek. Számos többszáz méter mély barlangot fedeztek fel az olaszok, melyek közül az egész világon ismert legmélyebbik a több mint hatszáz méter függőleges mélységű *Abisso Preta*.

Ma az olasz *Karszton* 3200 barlangot ismernek, összhosszuk több mint 140,000 méter. Természetesen nemcsak a barlangok tudományos és esetleg idegenforgalmi jelentősége miatt áldoznak annyit kutatásukra, hanem nem csekély *harcászati* fontosságuk miatt is! A világháború megmutatta, hogy barlangokkal aláaknázott terepen az van előnyben, aki jobban ismeri a minden mester-séges fedezéknél biztosabb földalatti útvesztőket.

Bennünket magyarokat érdekelhet az, hogy a postumiai barlang látogatói között évente átlag húszezer magyar van, húszezer olyan magyar, akinek talán fogalma sincs róla, hogy nekünk is van hasonló, de még nagyobb természeti kincsünk, amelynek szépsége semmivel sem marad el a postumiai világcsofa mögött! Természetesen csak a

barlang szépségét értem, idegenforgalmi berendezéseink bizony sajnos, messze elmaradnak még az olaszokétól. Igaz ugyan, hogy az 1931—34. évi kutatásaink során — melyek a legcsodálatosabb szépségű barlangszakaszok felfedezésével jártak — a 22 kilométeres barlangra terelődött a kormány figyelme és *Fabinyi Tihamér* akkori kereskedelemügyi miniszternek köszönhető, hogy a barlang megkapta a régen nélkülözött villamos világítást. Jó autótutak is épültek a barlanghoz és a barlang belső útjai is véglegesen elkészültek. A barlang azonban olyan messze fekszik nagyobb várostól, hogy megtekintését megszállás nélkül kényelmesen megoldani nem lehet. Ezért hiányzik annyira egy modern turistaszálló a barlangnál, melynek gyönyörű vidéke többnapos tartózkodásra csábítja a látogatókat. És ez a legfőbb oka annak, amiért egyelőre külföldi propagandát sem fejthetünk ki a barlang érdekében. Pedig a villannyal kivilágított aggteleki barlang már magában is elegendő látványosság, amiért a külföldieknek érdemes lenne hazánkat felkeresni! Ezt nem kisebb ember, mint maga *Horthy Miklós* kormányzó alapította meg a villanyvilágítás ünnepélyes felavatása alkalmával. Reméljük, hogy nem sokáig késik az az idő, amikor nekünk magyaroknak nem kell már szégyenkeznünk akkor, ha a postumiai világcsofa bámulatos idegenforgalmi és tudományos berendezéseit látjuk!

A barlang múzeuma